

Komandi partur:

Í komandi parti verður greitt meira frá søguni hjá Honnu Ben Yami hvussu hon varð bjargað undan vissa deyðanum og kom til Ísrael.

Menakhem Ben Yami, ein partur av veruliga Holocaust og Exodus søguni

Hetta er eitt av flóttafólkaskipunum, sum varð tikið av bretska herflotanum

Justinussen í Havn. Hon er dóttir Onnu og Símun Askham. Hann var ein kendur smiðjumeistari í Havn og hevði smiðju niðri í Konradsbrekku. Anna gjørdist heili 104 ár. Hon var yvir 100 ár, tá ið hon greiddi FF-blaðnum frá síni hugtakandi søgu.

Begga var elst av seks systkjum. Hon gekk í Nonnuskúlanum. Ein nunna var lærari í Bíbilsøgu, har hon sjálvsagt eisini lærði okkum um tey bíbilsku støðini í núverandi Ísrael. Í realskúlanum hevði hon Erik Petersen sum lærara í føroyskum.

Bergtóra fekk alsk til jødar og Ísrael longu frá barnsbeini. Hon hevur eisini kunnað fylgt við lagnuni hjá jødum, ikki minst undir 2. Heimsbardaga, og so tað

sum hendi aftaná.

Bókin Exodus kom út á enskum í 1958. Heitið vísir til útferðina hjá jødum úr Egyptalandi sum greitt frá í Bíbilsøguni. Men í hesum færinum var talan um “heimkomuna” í okkara tíð.

Skjótt kom bókin út á danskum. Bergtóra lænti bókina frá systir síni, Sonju. Hon gjørdist so hugtíkin av bókini, at hon slepti henni ikki aftur fyrr enn hon var lís. Hon behelt lænta eintakið og keypti systrini eitt nýtt eintak.

Bergtóra føldi, at hon kendi seg heima í bókini. Umrøddi støðini kendi hon jú aftur úr Bíbliusøguni, sum hon hevði lært í skúlanum.

Fór at týða bókina til føroyskt

Bergtóra setti sær fyrri at fara at týða bókina til føroyskt, so føroyingar lættari kundu ognar sær hesa bók. Hetta arbeiðið var í fyrsta umfari gjørt við penni. Tá ið tað gekk væl kláraði hon 10 síður um dagin.

Marius Johannessen, kendur háskúlastjóri,

rættlas handritið í fyrsta umfari.

Tá fór Bergtóra at ganga til maskinskriving, og hon fór eisini at ganga til føroyskt á Fróðskaparsetrinum.

Hon tekur til, hvussu góður lærari Poulivar Johansen var. Hon heldur, at síðan hevur hon skrivað handritið umaftur á síni skrivimaskinu tríggar ferðir. Tann, sum skrivar á teldu í dag kann illa ímynda sær, hvussu nógv stríð, ið hevur verið av hesum.

Umsiðir var komið so langt, at bókin skuldi gevast út. Bergtóra bjóðaði bókmentafelagnum Varðanum at geva bókina út. Hesum tilboði var Varðin meira enn fegin um.

Í hesum sambandi hevur Sveinur Ísheim Tummasarson gjøgnumgingið handritið og hevur bæði rættlisið og hevur bœtt um týðingina, har tørvur er á tí. Tískil er hann eisini týðari av bókini. Formaður í Varðanum er Zakarias Wang. Tískil hevur eisini verið nógv samskipti millum tey bæði hesa tíð, sum arbeiðið hevur vart.

Bergtóra sigur, at hon er ein ísraelsvinur um ein háls. Hon heldur eisini, at tíðindaflutningurin um stríðið millum Ísrael og grannarnar ikki altíð er so rættvísir. Men vónin er, at lesararnir nú skulu kunnu skilja støðuna hjá jødum og Ísrael betur.

Hevur eisini týtt annað

Bergtóra hevur umframt Exodus týtt nógv annað. Í 1985 gav hon út bókina “Palli Hala-leysi í Amerika”, sum hon sjálf hevði týtt. Hetta er ein í røðini av barnabókum um kettuna við hesum navni, sum er skrivað av Gøsta Knutsson. Henda bókin var væl umtókt.

Bergtóra hevur eisini týtt nógv, sum ikki er komið út. Millum hetta er bókin hjá Dale Carnegie, sum á danskum eitur: Vind venner,

Tað var trokan eftir at sleppa umborð á flóttafólkaskipini. Hetta er í Italia, har fólk verða hjálpt umborð niðri á strondini

Ein ólógligur innflytari verður tikin við hørðum. Menakhem heldur, at júst slíkar myndir gagnaðu sakini hjá jødunum

indflydelse og fremgang, sum kom út í USA í 1936 og í Danmark í 1938.

Hetta er ein bók, sum er ein “bestseller” enn tann dagin í dag, og sum saktans hevur ein boðskap til okkum øll. Hon snýr seg um, hvussu samskipti millum fólk kann byggja upp heldur enn at bróta niður.

Bergtóra hevur verið heimagangandi húsmóður nærum alt lívið. Tó arbeiði hon eini 10 ár í smiðjuni hjá pápanum, Askhams smiðja. Hetta gjørdi hon, tá ið tann yngsti sonurin fór í læru.

Tað kann nevast, at abbi Svein, Andrew Ísheim, arbeiði í smiðjuni undir krígunum. Hann var ein kendur fakkfelagsmaður.

Bergtóra er gift við tí javngamla John Justinussen, sum í mong ár var arbeiðsformaður hjá Tórshavnar Kommunu. Tey eiga seks børn og búgva uppi í Svanga. Annars er hon eisini ógvuliga áhugað fyri ættargransking og hetta er eisini eitt evni, hon veit nógv um.

Framúr avrik

Tað má sigast, at tað er ikki hissini avrik, sum Bergtóra hevur framt. At týða eitt slíkt verk krevur bæði dugnaskap og áræði. Og ikki minst krevur tað tol og áhaldni, sum ikki er einum og hvørjum beskorið.

Tí eigur Bergtóra at fáa ta viðurkenning, at tað fyrst og fremst er henni fyrri at takka, at hetta stórverk nú finst á okkara máli. Hetta slóðbrótaravirksemi skal hon hava eina sera stóra tøkk fyrri.